



Warszawa, 7 maja 2024 r.

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej
SH.022.2.2024(3)

KANCELARIA SENATU



03980201011003
RPW/12627/2024 P zat. 1
08.05.2024 rej. Kamela Iwona

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowne Pani Marszałek,

w nawiązaniu do dotychczasowej korespondencji, dotyczącej oświadczenia złożonego przez senatora Marka Komorowskiego wspólnie z innymi senatorami podczas posiedzenia Senatu w dniu 22 grudnia 2023 r. w sprawie wygaśnięcia mandatów posłów na Sejm RP: Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika, uprzejmie informuję, że kompleksowo przedstawiłem już swoje stanowisko w niniejszej sprawie w liście skierowanym 16 stycznia br. do Przewodniczącego Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość - Pana Mariusza Błaszczaka. Kopię przedmiotowego pisma przekazuję w załączeniu.

2 stron
Szymon Hołownia
Szymon Hołownia

Warszawa, 16 stycznia 2024 roku

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej
SH. 173. 6 (24) 2023

Szanowny Pan
Mariusz Błaszczak
Przewodniczący
Klubu Parlamentarnego
Prawo i Sprawiedliwość

W odpowiedzi na Pańskie pismo z dnia 15 stycznia 2024 roku przekazane mi na Sali plenarnej Sejmu dnia 16 stycznia 2024 rano pragnę wskazać co następuje.

1. Pragnę zwrócić uwagę Pana Przewodniczącego, że moje postanowienia z dnia 21 grudnia 2023 roku nie stanowiły, jak był Pan uprzejmy stwierdzić, „decyzji o wygaśnięciu mandatów poselskich” ale „postanowienia w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatów”. Ta różnica ma fundamentalne znaczenie. Jak bowiem wielokrotnie powtarzałem, zgodnie z art. 249 kodeksu wyborczego, Marszałek Sejmu nie ma uprawnienia do władczej czynności administracyjnej w postaci „wygaszenia mandatu” poselskiego a jedynie dokonuje deklaratoryjnej („notarialnej”) czynności stwierdzenia, że fakt ten nastąpił z mocy samego prawa. W tym wypadku nie może być żadnych wątpliwości, że mandat obu posłów wygasł dnia 20 grudnia 2023 roku z chwilą wydania przez Sąd Okręgowy w Warszawie prawomocnego wyroku skazującego ich na karę bezwzględnego pozbawienia wolności w sprawie o sygnaturze akt X Ka 613/23. Skutek taki wynika wprost z art. 99 ust. 3 Konstytucji RP w związku z art. 247 § 1 pkt 2 kodeksu wyborczego. Jest bowiem niewątpliwe, że obaj posłowie utracili prawo wybieralności do Sejmu, czego skutkiem w myśl przepisu ustawy jest wygaśnięcie ich mandatów. Opinię o deklaratoryjnym charakterze postanowienia Marszałka Sejmu wydawanego na podstawie art. 249 kodeksu wyborczego wyrazili dr Ewelina Gierach, Naczelnik Wydziału Prawa Ustrojowego i

Parlamentarnego w Biurze Analiz Sejmowych¹, a także publicznie Rzecznik Praw Obywatelskich prof. Marcin Wiącek, który wskazał, że „niewątpliwym faktem jest istnienie w obrocie prawnym prawomocnego wyroku skazującego za popełnienie przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego, wyroku, który ma również klauzulę pozbawienia praw publicznych. I z tego punktu widzenia skutek prawny, jaki zaistniał, czyli wygaśnięcie mandatów poselskich, on powstał i on jest w tej chwili niewzruszalny”². Podobny pogląd wyrażali także m.in. Wojciech Hermeliński, sędzia TK w stanie spoczynku i były przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej³, czy też mec. Przemysław Rosati, prezes Naczelnej Rady Adwokackiej⁴.

2. Wyraźnie podkreślam, że w tej sprawie wiąże mnie bezwarunkowo wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2024 roku. Jak wyżej wspomniałem, moje uprawnienia w procedurze, o której mowa w art. 249-250 kodeksu wyborczego sprowadzają się do funkcji *sui generis* „notariusza”. Jak wskazał w swojej opinii prof. dr hab. Paweł Daniluk z Instytutu Nauk Prawnych PAN Marszałek Sejmu nie ma żadnych kompetencji kontrolnych względem orzeczenia sądu karnego. „Nie może on zatem w jakikolwiek sposób weryfikować, a tym bardziej podważać (kwestionować) wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2023 r. Wręcz przeciwnie, musi się konsekwencjom tego wyroku podporządkować i na podstawie art. 249 § 1 kodeksu wyborczego niezwłocznie stwierdzić wygaśnięcie mandatów poselskich”⁵. Należy zwrócić uwagę, że wyrok Sądu Okręgowego był poprzedzony uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2017 roku, sygn. akt I KZD 4/17 oraz wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2023 roku, sygn. akt II KK 96/23. Sąd Okręgowy w Warszawie był związany treścią tych orzeczeń również w zakresie zawartych w nich twierdzeń w kwestii prezydenckiego prawa łaski. Pragnę

¹ E. Gierach, „Opinia prawna na temat skutków prawnych zastosowania przez Prezydenta RP prawa łaski w stosunku do posła skazanego prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego wobec którego Marszałek Sejmu stwierdził wygaśnięcie mandatu poselskiego w drodze postanowienia”, BAS-WPUJP-49/24, teza 1 opinii oraz s. 3-6 opinii i powołana tam literatura.

² „Rzecznik Praw Obywatelskich o sprawie Kamińskiego i Wąsika: ich mandaty wygasły”, „Rzeczpospolita”, 9.1.2024, LINK: <https://www.rp.pl/polityka/art39671631-rzecznik-praw-obywatelskich-o-sprawie-wasika-i-kaminskiego-ich-mandaty-wygasly> DOSTĘP: 16.1.2024.

³ M. Gałczyńska, „Co z mandatami po Mariuszu Kamińskim i Macieju Wąsiku? Wojciech Hermeliński: jest potężny problem”, Onet, 10.1.2024 LINK: <https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/co-z-mandatami-po-kaminskim-i-wasiku-wojciech-hermelinski-est-poteczny-problem/zs8hmm> DOSTĘP: 16.1.2024.

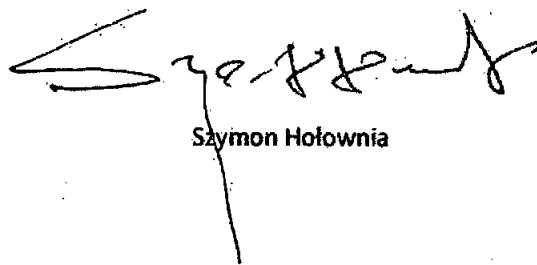
⁴ P. Salak, M. Walter, J. Jasnorzewski, „Rosati o decyzji SN: Marszałek nie może uruchomić procedury obsadzenia mandatu”, RMF24, LINK: https://www.rmf24.pl/tylko-w-rmf24/rozmowa-w-poludnie/news-rosati-o-decyzji-sn-was-wasika-marszalek-nie-moze-uruchomic-p,nid,7250825#cro_state=1 DOSTĘP: 16.1.2024.

⁵ P. Daniluk, „Opinia prawna dotycząca wpływu postanowienia Prezydenta RP nr PU.117.45.2015 z dnia 16 listopada 2015 r. o zastosowaniu prawa łaski wobec p. Mariusza Kamińskiego i p. Macieja Wąsika na procedurę określoną w art. 249 Kodeksu wyborczego, w związku z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie X Wydział Odwoławczy z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie skazania wyżej wymienionych posłów Sejmu X kadencji”, BAS-380/23A z dnia 27 grudnia 2023 roku, s. 12.

dotatkowo wskazać, że w Krajowym Rejestrze Karnym obaj byli posłowie figurują jako skazani prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności oraz pozbawienia praw publicznych. Nie zawarto w nim adnotacji w kwestii ulaskawienia.

3. W sprawie mojego postanowienia stwierdzającego wygaśnięcie mandatu Mariusza Kamińskiego wypowiedział się Sąd Najwyższy, który postanowieniem z dnia 10 stycznia 2024 roku (sygn. akt II PUO 2/24) stwierdził, że czynność dokonana w dniu 5 stycznia 2024 roku w sprawie I NSW 1267/23 nie jest orzeczeniem Sądu Najwyższego w rozumieniu art. 250 kodeksu wyborczego oraz nie uwzględnił odwołania Mariusza Kamińskiego. W związku z tym przekazałem Prezesowi Rady Ministrów do publikacji w Monitorze Polskim postanowienie w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu posła Mariusza Kamińskiego. Publikacja nastąpiła dnia 10 stycznia 2024 roku. Postanowienie zostało doręczone Państwowej Komisji Wyborczej celem zainicjowania procedury obsady opróżnionego mandatu. W sprawie postanowienia stwierdzającego wygaśnięcie mandatu posła Macieja Wąsika zapadło orzeczenie Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznej w sprawie I NSW 1268/23, na którego uzasadnienie nadal czekam. Stoję przy tym jednoznacznie na stanowisku utrwalonym w doktrynie prawa, że mandat posła Macieja Wąsika wygaś z dniem wydania prawomocnego orzeczenia sądu karnego, zaś Sąd Najwyższy, niezależnie od składu, w którym obraduje, nie ma uprawnień do weryfikacji prawidłowości orzeczenia sądu karnego ani do jego wzruszenia, a jedynie kompetencję do oceny prawidłowości wydania przez Marszałka Sejmu postanowienia, które ma wyłącznie deklaratoryjny charakter.
4. Chcę podkreślić, że pozbawienie wolności Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika, które określa Pan „bezprawnym uwięzieniem”, stanowi wykonanie prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2023 r. i pozostaje bez jakiegokolwiek związku z wydanymi przeze mnie postanowieniami. Nawet bowiem gdyby przyjąć, z czym zdecydowanie się nie zgadzam, że obaj Panowie nie utracili swoich mandatów, art. 10 ust. 8 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora wskazuje jednoznacznie, że mandat parlamentarny nie chroni osób prawomocnie skazanych przed wykonaniem kary pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu. Na gruncie art. 5a wspomnianej ustawy nie ulega również wątpliwości, że w czasie pozbawienia wolności posłowie nie wykonują praw i obowiązków wynikających z tej ustawy.

5. Na zakończenie powtórzę to, co wyłożyłem już w liście do Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 grudnia 2023 roku: jestem przekonany, że gdybym nie wydał omawianych w niniejszym piśmie postanowień, narażałbym się na zarzuty niedopełnienia obowiązków. Wydając postanowienia wykonywałem jednoznaczną normę konstytucyjną i ustawową, do czego obliuguje mnie art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.



Szymon Hołownia